

Naar „periodieke onthouding“ ??

In het Septembernummer van „Moeder“ komt een artikel voor van Dr J. W. Bruins van Deventer, getiteld: „De geboorteregeling“.

Naar aanleiding van wat in dit artikel staat, wil ik gaarne enkele opmerkingen plaatsen in dit blad; niet zozeer om hierover met Dr Bruins te gaan discussiëren, als wel om voor onze mensen op deze zaak het licht te laten vallen, dat daar m.i. op moet vallen.

De zaak zelf is van groot belang; maar de aard ervan brengt mee, dat er in onze bladen niet zooveel over geschreven wordt, terwijl de voorlichting van ouders aan kinderen, uit een zekere valsche schaamte, veelal achterwege blijft. Maar is er eenige zaak, die voorlichting behoeft, dan is het zeker niet in de laatste plaats deze!

Ik wil niet ingaan op het hooft artikel van Dr Bruins. De passages, waaraan ik mijn gedachten vast wil knoopen, zijn de volgende:

„Over de methodiek van de geboortebepaling lopen de meningen, zelfs in de kringen van de Christen-artsen, nogal uiteen.“

„Zeer in het kort komt het hierop neer, dat men verschillende interpretaties geeft aan de geslachtsdaad op zichzelf. Ik zal het nu maar zo eenvoudig mogelijk zeggen: er zijn mensen, die deze geslachtsdaad slechts als zedelijk verantwoord beschouwen, indien deze wordt uitgeoefend met de intentie van het verwekken van nakroost. Iedere daad die bewust hiervan wordt losgemaakt, moet als onzedelijk worden gebrandmerkt.“

Een andere groep is deze — en deze is, naar ik meen, verre in de meerderheid — huldigt dit standpunt niet en zegt, dat men de geslachtsdaad ook als een „aanschijn“ moet beschouwen, die inherent is met het huwelijksleven en mag worden uitgeoefend ook zonder dat er zelfs een mogelijkheid van het verwekken van nakroost is (wederzijdse hulp).“

Dr Bruins rekent zichzelf tot deze laatste groep van mensen.

„Wij moeten altijd maar weer ons oor te luisteren leggen naar de roep der natuur en ons regelen naar de wetten, die God daarin gelegd heeft. En nu is komen vast te staan dat een vrouw gedurende de geslachtsrijpe leeftijd niet altijd even gevoelig is voor het ontstaan van een zwangerschap — dat er perioden zijn van bevruchtbaarheid en van ongeschiktheid.“

„De methode van Ogino en Knaus berust op een periodieke vruchtbaarheid bij de vrouw, waarop de man antwoordt met een periodieke onthouding.“

Deze onthouding is geboden wanneer er ernstige redenen zijn om een zwangerschap te voorkomen.

Nu er ons echter geopenbaard is dat de vrouw zo geschapen is, dat er perioden zijn dat zij ongevoelig is voor een zwangerschap, mag hiervan een dankbaar gebruik gemaakt worden, zonder dat er wordt overgegaan tot het gebruik van tegennatuurlijke middelen. Aan de andere kant behoeven we dan niet op het rigoureuze standpunt te staan van de eerste groep, die absolute onthouding wil. Ik wil de mensen van deze groep toch eens vragen of zij er wel rekening mee houden, dat de vrouw slechts bevruchtbaarheidsschik is van de..... (en dan volgen deze dagen P. J.) voor de komende menstruatie. Slechts in deze periode is het voor deze mensen geoorloofd om de geslachtsdaad uit te oefenen (in ieder huwelijk). Buiten deze periode is het voor hen nutteloos.

Ik denk, dat hiervan niet veel terecht komt!

*. Procestkosten studentencorps

Onze vorige verantwoording kwam tot 't cijfer f 441.38, voor de derde reeks.

Sedert we de copie daarvoor verzonden mochten we wederom giften ontvangen. En wel de volgende:

G. v. S. te R.-Z. f 2.—; F. N. L. te B. f 2.50; H. A. te G. f 1.— (motto: „het is toch zoo nuttig“). Inderdaad; door fam. K. P. te H. 8 x f 0.80 = f 4.80 (fijn, die combinatie!); van P. de P. te N. f 2.50; van P. te K. (per brief) f 1.—; H. J. W. te Z. f 5.—; fam. A. (?) H. R. te A. f 5.—; N. V. te R.-W. f 1.—; D. K. te G. f 5.—; H. v. Z. te R. f 7.—; Meij. G. G. L. te Ten P. f 2.—; N. v. L. te R.-W. f 2.50; P. K. te B. f 1.50; P. L. te Z. f 5.—; C. v. M. te Z. f 2.50; Geref. Kerk te Hillegersberg-Straatweg f 15.—; J. V. te R. f 2.50; G. v. d. B. te N. A. f 5.—; fam. R. te E. (gevonden in brief!) f 2.50; fam. R. te B. (idem!) f 1.—; O. te M. f 10.—; Meij. P. H. H. te A. f 5.—; N. N. te H. (bijljet nr 95) f 2.50; J. de H. te G. f 1.—.

Vanwege de trage postverzending (vacantie plus treinvertraging) sluit ik deze week op Vrijdagavond af.

Met deze aanwinst van f 94.80 staan we dus op Zaterdagmorgen voor de 3e reeks op het bedrag van f 536.18.

De hierboven vermelde giften waren voor een groot deel verjaardagscadeaux. Daarvoor, gelijk ook voor de gelukwensen, besten dank.

K. S. P. S. Van mej. E. V. te L., elk jaar present, ontving ik als verjaardagsgeschenk f 15.— voor Suppletiefonds. Zeer hartelijk dank. 't Bedrag is doorgezonden naar prof. Holwerda, die zoo vriendelijk is geweest de zorg voor het Suppletiefonds van mij over te nemen en dien ik ook in deze qualiteit hartelijk aan allen ter gedachtenis aanbeveel.

K. S. Naschrift. Bovenstaande verantwoording was ingezonden voor vorig nummer, maar bleef wegens noodzaak van vroegtijdige gereedmaking van het oudejaarsavondnummer liggen. We nemen ze thans op; de rest volgt. Toch wil ik thans reeds melden, wat in de copie der reeds geschreven volgende verantwoording al opgenomen is: langzamerhand gelooven we, dat het raadzaam is, dit rubriekje thans te gaan beëindigen. Daarover volgende week meer.

K. S.

Als ons de geheimen van de natuur worden geopenbaard, scheppingsgeheimen, dan mogen, ja dan moeten wij daarvan een dankbaar gebruik maken“.

Tot zoover Dr Bruins.

Tegenover deze opmerkingen zou ik allereerst willen plaatsen deze, dat wij zeker niet mogen veronachtzamen de wetten, die de Heere in de natuur gelegd heeft; maar als het erom gaat, waar wij altijd weer „ons oor te luisteren moeten leggen“, dan antwoord ik: vóór alles: bij de Heilige Schrift! Dit Woord alleen „is een lamp voor mijn voet en een licht voor mijn pad“ (Ps. 119: 105).

Welnu, dan leer ik daaruit, dat ik de geslachtsdaad moet zien en blijven zien als één geheel, als een eenheid. Een daad, die vóór elk ander ding, in dienst staat van de voortplanting van den mensch. Daardoor kunnen we gehoorzamen aan het gebod des Heeren: „Weest vruchtbaar en vermenigvuldigt en vervult de aarde“ (Gen. 1: 28). En nog nader: in dienst van het Verbond, dat de Heere met Abraham en zijn zaad maakte. Lezen we maar eens in Gen. 17. Eerst vers 2: „Ik zal Mijn verbond stellen tusschen Mij en tusschen u, en Ik zal u gansch zeer vermenigvuldigen“. Dan vers 4: „Mij aangaande, zie, Mijn verbond is met u, en gij zult een vader van een menigte der volkeren worden“. Vervolgens vers 5; ook dit leert niet anders. Vers 6: „En Ik zal u gansch zeer vruchtbaar maken en Ik zal u tot volken stellen en Koningen zullen uit u voortkomen“. Vers 7: „En Ik zal Mijn verbond oprichten tusschen Mij en tusschen u, en tusschen uw zaad na u in hunne geslachten tot een eeuwig verbond“. En zoo kan ik doorgaan.

De geslachtsdaad, die in de allereerste plaats staat in dienst van de voortplanting van den mensch, staat dus voor de geloovigen wel zeer in het bijzonder in dienst van het Verbond.

Dat nu mogen we niet loslaten; en nooit uit het oog verliezen!

Dat in de uitoefening van de geslachtsdaad een „lustfactor“ aanwezig is, verandert hieraan niets. De vermeerdering van het menschelijk geslacht en de verwekking van bondelingen zijn er niet terwille van dien lustfactor; maar omgekeerd: deze lustfactor is er ter wille van die andere zaken!

De kinderen, die den geloovigen geboren worden, zijn een kinderzegen in zeer bijzonderen zin; want die kinderen zijn verbondskinderen!

Daarom mag ook geen van onze handelingen, die wij in dit leven verrichten, maar in de verte daaraan herinneren: „die begeeren wij eigenlijk niet! Heere, houd die verbondskinderen maar bij U!“

Dat gevaar dreigt onmiskenbaar, als wij te veel acht gaan geven op dien „lustfactor“, dien ik zoo juist noemde; als wij dien gaan nemen als een zelfstandig onderdeel van de geslachtsdaad. Als wij den „lust“ van de geslachtsdaad gaan nemen „om den lust“!

En dat gebeurt nu in dezen ellendigen tijd, die meer dan eenigen anderen uit schijnt te zijn om te genieten, maar al te vaak. In dezen tijd dansen wij met al onze genietingen, op den rand van een afgrond. Wij vieren maar feest of er geen ellende in de wereld is. Of onze jongens sneuvelen in wijlen Neder'andsch Oost-Indië, of wij als Nederlandsche Natie door de diepte heen gingen en nog gaan in het prijsgeven van dat Nederlandsch Oost-Indië aan revolutionaire, misschien wel communistische machten..... Wij vierden ons 3-Octoberfeest, en het zooveeljarig bestaan van onze oude steden met den meesten luister; de bioscopen en andere gemakkelijheden maken nog steeds goede zaken. Genieten moet de tegenwoordige mensch; genieten, want anders zit hij ook altijd in de ellende! Komt laat ons toch eten en drinken en vroolijk zijn, want morgen sterven wij! En dan is het uit. Freut euch doch des Lebens, weil noch das Lämpchen glüht! Genieten, terwijl wij niet eerst werkelijk nagaan, of er wel werkelijk te genieten valt! Genieten, terwijl wij niet eerst eens grondig nagaan, of wij geen gansch andere houding aan moeten nemen, bv. van verootmoediging voor het aangezicht des Heeren!

Voor zulk genieten moeten wij meer dan benauwd zijn!

Of wij dan heelemaal niet mogen genieten? Welke dwaas zou dat willen ontkennen?

Toen wij in het Westen des lands in het begin 1945 temidden van de grootste hongerevende, dat heerlijke witbrood en die fijne boter uit Zweden kregen, hadden wij daarvan niet mogen genieten?? Niemand, die het zal ontkennen! En voor die gave en dat genieten mochten en moesten wij den Heere hartelijk danken ook!

En dat mogen wij iederen keer weer, als de Heere ons Zijn goede gaven schenkt; als wij telkens weer op onze tafel goede en smakelijke spijzen krijgen, als de kachel zijn heerlijke warmte uit gaat stralen, als wij een goed plaatsje krijgen in onze fijne treinstellen, als een goed orgel in onze kerken prachtig praeludeert op een psalm, dien wij gaan zingen, enz., enz. Dat

mogen wij ook in..... de geslachtsdaad!

Die „lustfactor“ is niet voor niets aan het verwekken van kinderen verbonden. Het eerste begin van gehoorzamen aan het goddelijk gebod: „Weest vruchtbaar en vermenigvuldigt u“ wordt den mensch daardoor aangenaam gemaakt. Hoe anders zou het zijn als die „lustfactor“ een „onlustfactor“ was en bv. zou bestaan uit pijn! Maar die „lustfactor“ staat dan ook alereerst in dienst van het verwekken van kinderen.

Nu is het verwekken van kinderen alleen toegestaan aan de wettig gehuwden. Alleen dus aan hen, die zich onder eede verbonden hebben samen het leven door te gaan. Door dezen wijzen maatregel heeft de Heere aan het kind, dat geboren zal worden, de grootste mate van zekerheid gegeven, dat het in gunstige omstandigheden zal kunnen opgroeien en zich ontplooiën en vooral..... dat het onderwezen zal worden in het dienen van Hem.

Wettig-gehuwden moeten menschen zijn, die elkaar hartelijk liefhebben. Voor wie Efeze 5 kent, behoef ik daarover verder niets te schrijven. Welnu, die „lustfactor“ staat nu ook in dienst van deze liefdesverhouding tusschen man en vrouw. Ook daardoor (maar let wel: heelemaal niet alléén daardoor, en ook zeker niet: in de eerste plaats daardoor, maar slechts..... óók daardoor) worden man en vrouw tot elkaar getrokken. Ik stel dit maar even duidelijk, omdat die „lustfactor“ in de moderne literatuur m.i. ernstig overschat wordt. Ware dit niet zoo, 't zou er met het huwelijk slecht voor staan, als, bv. door zeer langdurige ziekte van de vrouw of ook van den man (!) de geslachtelijke samenleving niet mogelijk zou zijn! Als dan de eenige aantrekking tusschen man en vrouw op non-actief gesteld zou zijn! Als de liefde op geen andere momenten rustte dan op dit biologische!

Deze bescheiden plaats van den „lustfactor“, dien ik nu juist slechts heel summier aangaf, moet dan ook een deel zijn van den inhoud van de belofte, die man en vrouw, als zij trouwen, „voor God en Zijn heilige gemeente afleggen: „dat zij heilig met elkaar zullen leven“.

Zóó bezien, mogen man en vrouw dan ook vrijelijk dit middel gebruiken, om daarin elkaar wederkeurig hun liefde te betuigen.

Maar..... en daar kan m.i. niet genoeg de nadruk op gelegd worden: zij mogen dit nooit gebruiken op zulk een wijze, dat zij daarin tevens te kennen geven: maar wij willen géén nakroost!

Als zij dit middel gebruiken, moeten zij ook ten volle bereid zijn het kind te aanvaarden, als het den Heere belijft hen die, als gevolg van deze daad, te geven!

Geén scheiding dus in de geslachtsdaad; niet alléén het incasseeren van den lust, maar een systematisch onmogelijk maken van de voortplanting!

De heele geslachtsdaad blijve naar Scheppingsordonnantie één geheel!

Dit alles nu brengt deze konsekwenties mee.

Ten eerste: zoo lang men nog maar verloofd is, mag de geslachtsdaad niet uitgeoefend worden; de „lust“ mag niet „om den lust“ geïncasseerd worden. Op dit gebied zullen altijd zij zwak staan in hun argumentatie, die dezen „lustfactor“ te veel op zichzelf beschouwen. In het huwelijk mag ik mijn liefde uiten door een omhelzing, door een kus, door een cadeautje, door een vriendelijk woord; door wat niet al! Ook door een geslachtelijke samenleving! In de verlovingsmag ik dat alles óók; alléén die geslachtelijke samenleving niet! Maar, zoo zal iemand vragen, waarom dan die niet? Ja,..... omdat door die geslachtelijke samenleving kinderen verwekt kunnen worden! Maar..... zoo werpt de ander weer tegen: als wij nu zóóver zijn, dat we dat laatste kunnen verhoeden met zekerheid (en zoover zijn wij nu in 1950!) mogen wij deze wetenschap (en nu zou ik haast met Dr Bruins zeggen: dat geheim van de natuur is ons nu geopenbaard!) dan niet in praktijk brengen; waarom mogen de verloofden daar dan geen gebruik van maken?

U ziet op welk een gevaarlijk pad wij komen!

Ten tweede: de geslachtsdaad mag ook uitgeoefend worden, al weet men, dat deze géén zwangerschap ten gevolge zal hebben. Dus b.v. in den eersten tijd van een reeds bestaande zwangerschap. Ik ben het dus niet eens met hen, die Dr Bruins aldus teekent; die de geslachtsdaad slechts als zedelijk verantwoord beschouwen, indien deze wordt uitgeoefend met de intentie van het verwekken van nakroost. Die elke daad, die bewust hiervan wordt losgemaakt, als onzedelijk brandmerken.

Want hier wordt het krijgen van nakroost niet gebrandmerkt als iets, dat liever niet gewenscht was. Hier is een geloovig en dankbaar aanvaarden van het nakroost, van den verbondszegen.

Zijdelings wil ik dit lezen uit Matth. 1: 25; en Jozef bekende Maria niet, „totdat zij dezen haren eerstgeboren Zoon gebaard had“. Ik lees dit vers, m.i. volkomen natuurlijk, zóó: bij een gewoon kind, door Jozef verwekt, ware het vanzelfsprekend geweest, dat er verder huwelijksverkeer zou hebben plaats gevonden. Nu was er echter sprake, niet van een gewone bevruchting en niet van een gewone vrucht. Nu was er

een bevruchting door den Heiligen Geest en deze vrucht, „dit heilige“, zou „Gods Zoon“ genaamd worden. Nu onthoudt Jozef zich van geslachtsgemeenschap, tot dit bijzondere kind geboren is.

Ten derde mag de geslachtsdaad ook uitgeoefend worden, wanneer de vrouw, gezien haar leeftijd, niet meer geacht mag worden, kinderen te zullen krijgen.

Na het vorenstaande behoeft ik dit niet nader meer toe te lichten.

✽

Ik geloof, dat wij dit alles wel eens sterk naar voren mogen schuiven tegenover menschen als Dr Bruins, die de methode van periodieke onthouding van Ogino-Knaus (waarover, vóór de Vrijmaking, Dr Drogen-dijk in ons blad zulke goede artikelen geschreven heeft, die later als boekje zijn uitgegeven) verdedigt.

Want aan het toepassen van de methode van Ogino-Knaus zit onherroepelijk dit, wat ik zoo juist, m.i. wel-gemotiveerd veroordeelde: ik zoek den „lust“ „om den lust“ te incasseeren, maar..... er moet alstublieft geen kind van komen!

Om het eens héél cru te zeggen: „Fijn Heere, dat U dien „lustfactor“ in Uw schepping hebt opgenomen; dien willen wij gaarne incasseeren; maar.... houd dat verbodskind maar bij U“!!

Dat is, zonder meer, een zondige levenspraktijk; een leven in strijd met de belofte, om „heilig“ met elkaar in het huwelijk te zullen leven.

En nu moeten we hierover niet wat ironisch gaan redeneeren, of moppen gaan tappen. Ik weet dat ook wel, en ik heb dat meermalen ondervonden, ook onder christelijke geneeskundigen, dat vaak gezegd wordt: „Nou, nou, ik zou ze niet te eten willen geven, die zich hieraan niet houden“. Dr Bruins schrijft het aldus: „Ik denk, dat hiervan niet veel terecht komt“. Alleen maar: is dat een verontschuldiging?

Of moeten wij niet jagen naar de volmaaktheid; moeten wij niet trachten om naar al Gods geboden te leven?

✽

Met het voorgaande wil ik natuurlijk niet gezegd hebben, dat wij maar „raak moeten leven“.

Alsof er geen regelen, ook voor het verwekken van kinderen zouden zijn.

Dr Bruins haalt natuurlijk o.a. weer aan het over-bekende voorbeeld van de vrouw met ernstige long-tuberculose, voor wie het, voor het eerst of opnieuw zwanger worden zoo goed als zeker zou betekenen het-aan-die-longtuberculose-ten-gronde-gaan.

Inderdaad moet er in zulk een situatie voor gewaakt worden, dat geen kind verwekt wordt. Dit zou m.i. ook direct in strijd zijn met antw. 105 H.C.: „Dat ik mijn naaste..... met de daad..... niet doode“. En de vrouw zou kunnen zeggen: „dat ik mijzelf..... met de daad..... niet doode“.

Mag men nu in zulk een situatie de methode van Ogino-Knaus toepassen? Dr Bruins zegt van wel; ik houd vol van niet.

Mijn gronden, die de methode van Ogino-Knaus zelf raken, en niet de situatie, waarin die toegepast wordt, heb ik boven reeds gegeven. Ik behoeft daaraan niets toe te voegen.

Maar wel wil ik nog op enkele andere dingen wijzen.

Zou het toepassen van deze methode in zulk een situatie al tijd gevaarloos zijn?..... Zulke patiënten, want dat is zulk een vrouw met een halfstrijdige long-tuberculose toch, hebben lichamelijke en geestelijke rust noodig! Worden deze gegarandeerd door 't geregeld (wie weet en controleert: hoe frequent?) toepassen van de methode van Ogino-Knaus?.....

En..... hebben wij eenmaal dit „middel“ uit handen gegeven, wie controleert, wat er verder mee gebeurt? In welke andere omstandigheden de methode toegepast zal worden?

Dr Bruins zal misschien opmerken: daar zijn wij niet verantwoordelijk voor. Ik antwoord: nee en ja. Nee: natuurlijk, hij heeft de methode aan die andere menschen, in die andere situatie, niet aanbevolen; aan die andere menschen, die bv. maar twee kinderen willen hebben „en alstublieft niet meer; want dat zou vreeselijk zijn!“ Maar toch ook ja: want Dr Bruins heeft in een algemeen gelezen blad de methode verder bekend gemaakt.

En nu maak ik hier een heel andere opmerking; deze: ik geloof niet, dat artikelen als dat van Dr Bruins in een blad als „Moeder“ thuis hooren. Keurt Dr Bruins het verschijnen van een boek als van Dr Voorhoeve: „De dokter in huis“, of „Homoeopathie in de praktijk“ goed? Ook al staat er verschillende malen in: hier moet U Uw huisdokter raadplegen! Al dat onder de menschen brengen van medische kennis heeft in groote hoofdzak slechts tot gevolg: een ontzagge-lijk geknoel er mee.

En dat geknoel heeft ook, en op niet geringe schaal, plaats met de methode Ogino-Knaus. Voor ons, medi-ci, en voor haast een ieder, absoluut niet te contro-leeren!

✽

De eenige methode, die alleen rest in gevallen, waarin het om de een of andere reden verboden is, dat er (meer) kinderen komen, is nog steeds de alge-heele onthouding.

Is dat nu zóóveel bijzonders?

In heel veel gevallen niet.

Ik noem weer de tijd van de verlovings. Niemand,

die zegt op christelijk standpunt te willen staan, zal toch toestaan, dat hierin ook maar iets anders geoor-loofd is dan de absolute onthouding. Ook al duurt de verlovings nog zoo lang.

Ik noem vervolgens de tweede helft van de zwangerschap; ook hier rest niets anders dan absolute onthouding.

Ik noem verder het geval, wanneer één van de echtelieden gestorven is; vooral als dit heeft plaats gevonden op jeugdigen leeftijd, wanneer de „driften in het geheel nog niet uitgedoofd zijn“. Alweer; nie-mand zal hier iets anders verdedigen dan absolute onthouding!

En dán kán het ook!

En dán hoort men niemand openlijk vragen om „wat anders“..... Natuurlijk niet!

Is diezelfde houding dan niet mogelijk in het hu-welijk? Zeker, ik erken, dat de situaties niet geheel gelijk zijn; het maakt zelfs een heel verschil, of men (ik noem nu alleen maar den man) een vrouw heeft of niet! Maar omgekeerd, men denke ook niet té licht over de moeilijkheden van den jongen man, die zijn jonge vrouw, met wie hij gelukkig samenleefde, na een huwelijk van misschien maar een paar jaar, ver-loren heeft! Zóó ontzettend is het verschil tusschen zulk een jongen man en een anderen man, wiens vrouw langdurig ziek is, ook weer niet! Wij moeten er voor oppassen, dat wij deze laatste gevallen niet gaan dra-matisceeren! 't Zal dien man toch ook ter harte moeten gaan, dat zijn vrouw zoo langdurig ziek is! Of dat zij zoo zwak is! En hij zal toch niet alléén mogen letten op het gemis van dien „lust“.

Hij zal..... en nu ga ik een zin zeggen, waar veel op gesmaald wordt, hij zal sterk moeten zijn! Maar ondanks dat smalen, houd ik dit rustig vol.

Ik wilde, dat Nederland heel wat méér menschen had, die zich wat wisten te onttrekken! En die dit ge-willig, met open oogen, die dit geloovig deden! Steeds maar weer toegeven aan den genotsfactor verzwakt verschrikkelijk. En steeds weer toegeven aan zonde, verhardt tevens het hart! Dat kweekt slappe, geestelij-slappe menschen. Het vragen naar de methode

De kwestie van het evangelisten-ambt (X)

§ 4. DE AMBTSTAAT VAN DEN EVANGELIST. (Vervolg).

E. We komen tot de taak van Timotheus en Titus. Wij hebben onder A een samen-vattend overzicht geboden. Het meerderheidsrapport merkt dienaangaande op (bl. 9/10), dat daaruit duidelijk blijkt, „dat althans Timotheus“ bevoegdheden veel verder reikten dan alleen zondingsprediking: ook in de fundeering der gemeenten tegen de dwaal-leer kreeg hij 'n werkzaam aandeel. In hoeverre hiermee in het algemeen de bevoegdheid der toenmalige evangelisten is getypeerd, staat nog te bezien; in de eerste plaats bedenke men, dat Paulus als apostel de bevoegdheid heeft tot speciale instructies aan zijn geestelijken zoon Timotheus; voorts is te rekenen met de mogelijkheid, dat het slot van 1 Tim. 4:5 het bevel bevat de ambtelijke bediening te comple-t-e-e-r-e-n, zoodat Tim. niet alleen het ambt van Evan-geliste moet vervullen door het evangelie te prediken-en-daarmee-niet, maar ook alles moet doen, wat zijn dienst in concreto ter plaatse van zijn arbeid verder met zich brengt“.

In de minderheidsnota worden onder „2 Tim. 4:5“ en „B. De arbeid van Timotheus en Titus“ (bl. 17, 18) een aantal opmerkingen geboden, welke zich in veel keeren tegen het meerderheidsrapport in dezen.

Volgens Ds v. d. Waal dan blijkt uit het verband van 2 Tim. 4:5, dat „het werk van een evangelist“ is arbeid tot bewaring der kerk; al zijn „zending“ en „evangelisatie“ niet uitgesloten, toch vallen ze in 2 Tim. 4 buiten het gezichtsveld; de arbeid is vooral defensief en offensief, en werk in een gevestigde ge-meente. In dit hoofdstuk is dus alleen kerkbewarende arbeid aan de orde.

Wat verder de arbeid van Paulus en z'n helpers betreft: 't was veelal arbeid onder de Joden (naast die onder ras-echte heidenen!) en ook de arbeid onder de heidenen toen was van de hedendaagsche onder „de wilde heidenen“ verschillend door cultuurniveau, taalverschil etc. Zoo zien we in den apostolischen tijd den arbeid om te „vermeerderen“ en te „bewaren“ nauw verweven. Worden de brieven aan Timotheus en Titus niet vaak de pastorale, herderlijke brieven genoemd? De arbeid van Timotheus en Titus wordt niet alleen voortgezet in „de zending“, doch ook in den kerkbewarende en kerkbouwende arbeid op het „thuisfront“. Zoodat uit niets blijkt, dat de voort-zetting van het werk van de helpers der apostelen roept om de erkenning van twee ambten: dat van dienaar des Woords voor de geplante kerk en dat van zending-evangelist voor den arbeid onder de heide-nen.

M.a.w.: de arbeid van Tim. en Titus was wat een „herder en leeraar“ deed en moet doen en is dan ge-richt op „vermeerdering“ en „bewaring“; conclusie: beide als twee deelen van één taak voor den dienaar des Woords als opvolger van Timotheus en Titus (bl. 18).

F. We stellen ons, om tot een bevredigende oplos-

van Ogino-Knaus is voor mij dan ook geen symptoom van geestelijke kracht; eer van het tegendeel!

✽

Ik kom nog eenmaal terug op de verlovings.

Ik stelde boven, dat de geslachtsdaad alleen verricht mag worden in het wettige huwelijk. De bewijsvoering daarvoor acht ik in dit artikel overbodig.

Maar, als ik de geslachtsdaad ga splitsen in twee onderdeelen, die ook los van elkaar verricht kunnen en mogen worden, komt de zaak anders te staan. Want dán kan ik alleen nog betoogen, dat alleen dát deel van de geslachtsdaad, waardoor kinderen verwekt kunnen worden, slechts in het wettig huwelijk ver-richt mag worden. Maar welke argumenten kan ik ervoor aanvoeren, dat dat andere deel, die zulvere genotsfactor, alleen maar daarin verricht mag wor-den? Die k l e m m e n d e a r g u m e n t e n heb ik niet! Want waarom zou ik het eene zinnelijke genoegen (de kus b.v.) wel in de verlovings mo-gen genieten en het andere, eveneens zinnelijke ge-noegen (de genotsfactor van de geslachtelijke samen-leving met garantie van geen volgende zwangerschap) niet?

Ik zie het dan ook aankomen, dat degenen onder de christenartsen, die de methode van Ogino-Knaus in bescherming nemen, over eenigen tijd met den mond vol tanden zullen komen te staan, wanneer hun het vuur na aan de schenen gelegd wordt, betreffende het al of niet geoorloofd zijn van geslachtelijke samen-leving onder bepaalde voorwaarden in den verlovings-tijd.

En dan zullen zij den stroom niet met goede argu-menten tegen kunnen houden.

Dit nu had Dr Bruins (en anderen vóór hem, die deze methode van periodieke onthouding aanbevelen), wel eens goed mogen overdenken, alvorens hij dit artikel geschreven had!

Deze menschen bevinden zich op een hellend vlak, waarvan zij niet af zullen kunnen komen, zoolang zij de methode van Ogino-Knaus, en eventueel andere methoden, de hand boven het hoofd houden.

Leiden.

P. JASPERSE.

ZENDING EN EVANGELISATIE

sing inzake „het geschil“ tusschen meerderheid en minderheid van deputaten zoo mogelijk te geraken, ons den arbeid van de apostolische helpers weer voor oogen.

Uit Hand. 13:1 v.v. leeren wij, dat voor de „zen-ding“ onder Joden en heidenen mannen worden „af-gezonden“. Sillevius Smitt (art. in G.T.T., XII, afl. 2, bl. 58/59) ontkende, dat Barnabas en Paulus „in een nieuw ambt gezet“ werden, wat Ds K. v. Dijk juist wel betoogt (G.T.T., XIII, afl. 12, bl. 540/41). Duidelij is uit den tekst, dat ze eerst met de andere drie genoemden „profeten en leeraars“ waren in de plaat-selijke kerk van Antiochië (vs 1) en later worden ze beiden „apostelen“ genoemd (Hand. 14:4, 14). Wij zullen op het gebruik van den naam „apostel“ nog terugkomen, als we de verhouding tusschen den „evan-geliste“ en de overige bijzondere ambten bezien. doch nu treft toch, dat Barnabas en Paulus een anderen naam dragen op hun zendingreis dan voorheen in de Antiocheensche kerk. Daartusschen ligt ook vs 3: ge-bed, handoplegging en uitzending. En dat is inder-daad de inzetting in een nieuw ambt. Wat nog wordt bevestigd door het woord „afzonderen“. Volgens Gros-heide (commentaar-Bottenburg) beteekent dat woord hier: „dat Barnabas en Paulus weliswaar waren ge-roepen en aangewezen, doch dat zij zich thans nog met anderen arbeid bezighielden. Zij moeten voortaan alleen dat bepaalde werk gaan doen, waartoe God hen had bestemd. De kring der ambtsdragers moet hen daartoe afzonderen, dat is ook loslaten, prijsgeven, goedvinden niet slechts, maar zeer bepaald ook mede-werken aan het hen doen ingaan tot hun eigenlijke werk“ (bl. 401). Duidelijk is, dat Barnabas en Paulus het leeraarsambt, dat een ambt in de p l a a t s e l i j-ke kerk is, loslaten en overgaan in een voor hen nieuw ambt, een ander ambt. En als Barnabas later, op de tweede zendingreis, niet met Paulus meegaat, blijft hij zijn „apostel“-ambt zelfstandig uitoefenen en kleet ook zelfstandig een helper, Johannes Marcus (Hand. 15:39), die op de eerste reis is meegeweest (Hand. 13:5), doch „halverwege“ terugkeert (13:3). Daar Paulus hem op de tweede reis niet mee wil nemen, kun-nen we daaruit wel besluiten, dat Joh. Marcus niet in 'n ambt, niet in het „zendings“-ambt stond noch beves-tigd was, want dan had Paulus hem als bijz. ambts-dragers dienen te erkennen.

Op de zendingstreken gaan de „apostelen“ pree-ken, doopen, gemeenten stichten, bijzondere ambtsdragers aanstel-len, n.l. ouderlingen (Hand. 14:23). Ook gaan ze de gestichte gemeenten weer langs; zoo Bar-nabas weer naar Cyprus, vergelijk Hand. 13:4 en 15:39; Paulus ook: 15:41, waar Grosheide bij het „versterken“ der gemeenten aantekent: „mag wor-den vermoed, dat Paulus vooral op de organisatie van het kerkelijke leven lette, het instellen van de am-bten, gelijk hij dat ook bij zijn tweede bezoek aan de Zuid-Galatische gemeenten had gedaan, 14:23“ (bl. 74).

Uit dit laatste vloeit nu voort, dat Paulus aan som-mige helpers ook bijzondere opdrachten verleende, om